1. ЗАСПІВ

І сонце приймає, як мужа...
П. Тичина

Вам, що в затухлих клітках,
обікрадені з усміху сонця,
кров своїх власних жил
укладаєте в дивні зразки,
що блискочуть сталлю машин
і в тканнях розмаїтих сміються,
полишаючи вам тільки чад,
старість, і неміч, і смерть,
вам, що всю розкіш буття
вириваєте з власних пальців,
дітям у хижі брудні
приносячи сохлий сухар,
вам, що прагнете все
до великого, світлого, дужого,
спихані сильними вниз,
у болото буднів брудних,
вам, що вмієте так
по-дитячому, просто і щиро,
посміхатись до гарних дівчат
і до сивеньких бабусь,
а як виб'є година діл —
суворі йдете посеред себе,
вам — моїм сестрам, братам —
цей подих свіжих ланів.

2. І

А хто ж тебе так рано упоїв,
зелена зелино?
А хто ж тобі сорочку розпанахав
біленьку?

Чи ти ішла тим лісом мовчазним
до діда в гості
і кучеряві веселі опришки
тебе спіймали?

А хто ж тебе так дуже упоїв,
зелена зелино?
А хто ж тобі сорочку розпанахав
мережану?

Чи то ж той циган з дукачем у вусі
так дико грав на скрипці,
що ти, в гарячім тропачку, забувшись,
розхристалась?

А хто ж тебе так міцно упоїв,
зелена зелино?
А хто ж тобі сорочку розпанахав
на пазусі?

Чи то ж ті хлопці, бистрі, як соколи,
так буйно вихором неслися,
що ти й собі за ними захотіла
летіти в безвісті?

А хто ж тебе так п'яно упоїв,
зелена зелино?
А хто ж тобі сорочку розпанахав
догола?

Чи то ж не ватаг той, як сонце, ясний,
молоденький,
навчив тебе з гарячих уст червоних
пити солодке вино?

А хто ж тебе так радісно впоїв,
зелена зелино?
А хто ж на тобі, маминій дитині,
сорочку розпанахав?..

3. III
Чого ти тиха, чого ти сонна,
дівчино житня, пшенична?
Мряками дихаєш, зорями дзвониш,
спиш, розкидавшись, спиш.

М'ятами коси пропахли дурманними,
руки — долонями в захід і схід.
Якими бажаннями, п'яними, безтямними,
наливається твій живіт?

Чи це ти, чи це ти так ячиш, прикликаючи
любка з далеких сторін?
Чи це пташка м'яка, під межею дрімаючи,
перепілка, ячить у сні?

Де збирала ти ті меди, ті пахучі,
що бринять у грудях пружних?
І кому шепнеш слово, покірне, жагуче:
"Припади і напийся з них"?

Хто, сподіваний, жданий, хто, жорстокий і ніжний,
потривожить солодко твій сон,
і розгорне тебе, і пригорне, і візьме,
і засіє зерном твоє лоно?
Дівчина житня, пшенична!..

4. III
Ти не будеш знати, ти не будеш знати,

ти не будеш чути, як він надійшов.
Порваний подолок, пований, пом'ятий,
на подолку, мамо, на подолку кров.

Навшпиньках, як злодій, навшпиньках приступить —
тільки тихо зойкнеш, а уста — як цвіт.
Ой коханий злодій, золотенький чупер,
М'ятою і медом пахнутиме піт.

Ти не будеш знати, ти не будеш знати,
ти не будеш чути, як він надійшов.
Порваний подолок, порваний, пом'ятий,
на подолку, мамо, на подолку кров.

Полум'ям-промінням щастя тьму розітне,
золотистий чупер спалить небеса.
З-поміж вій велике, зоряне, блакитне —
щастю в вічі щастя, перлами роса.